KNIHOVNY.CZ

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA

Knihovny.cz

příklady využití v malých knihovnách

Martin Krčál

Moravská zemská knihovna v Brně

Regionální funkce knihoven 2025, Pardubice, 7. 11. 2025

Knihovny v online prostředí

Knihovny vs. Knihovny.cz

- **přístupnost knihoven**
  - je nutné nabídnout uživatelům nejen fyzický přístup
  - lidé dnes fungují v onlinu
  - posílení pozice knihoven (nejsme jen půjčovny, umíme víc, podporujeme moderní přístupy)
- **efektivita a finance**
  - není efektivní vyvíjet online služby lokálně
  - spíše je vhodné budovat silné centrální služby (K.cz, ČDK, Ptejteseknihovny, Získej, Získej EDD,...)

Co nabízíme malým knihovnám?

Cílové skupiny

- studenti (píšící odbornou práci - SOČ, maturitní, diplomky,...)
- učitelé
- vědci v regionu (bez vazby na akademické knihovny)
- novináři
- lidé, kteří potřebují odborné informace pro svou profesi
- …

Knihovnický agregátor

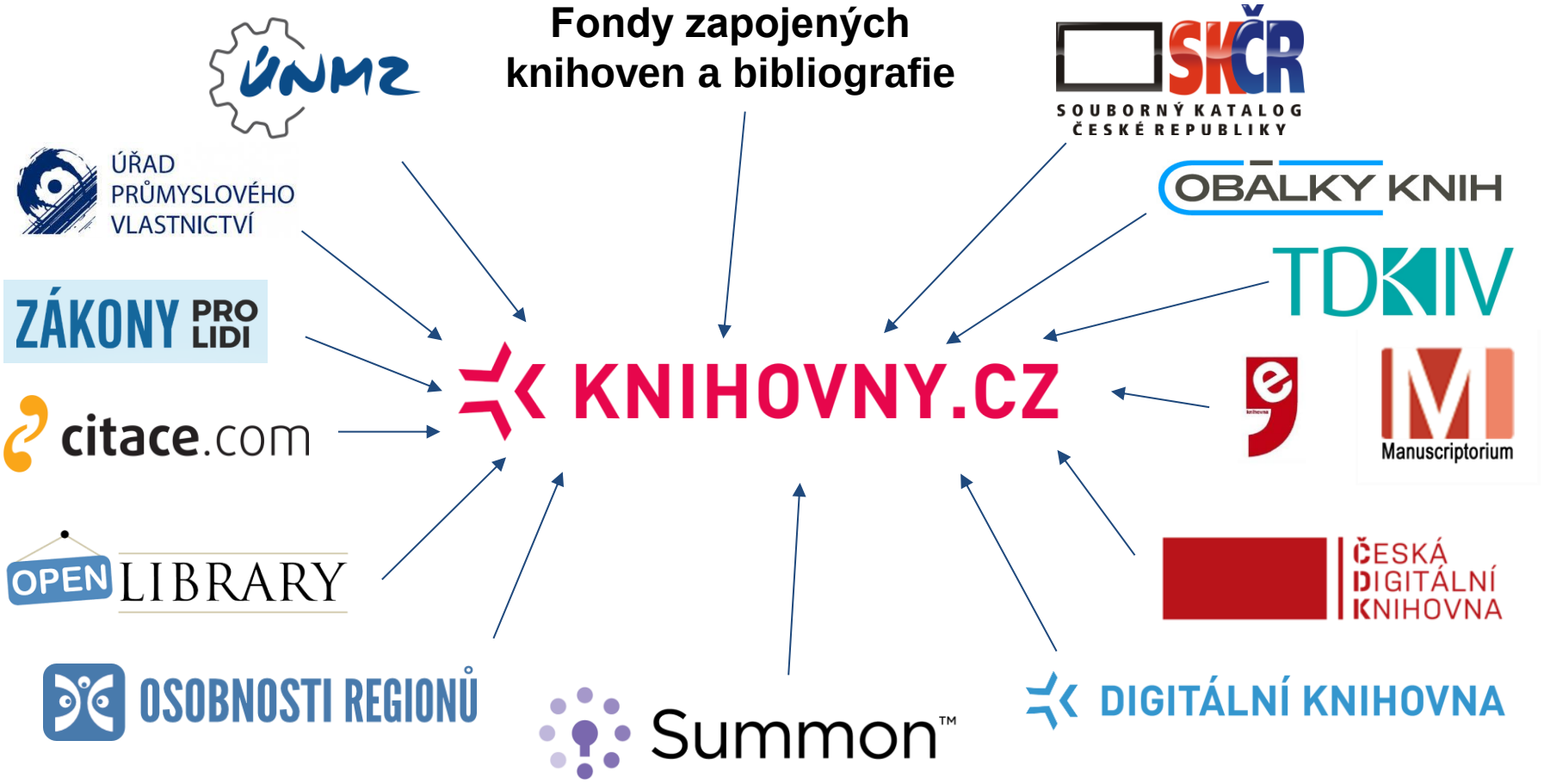

Vyhledávání

- Fondy knihoven a zahraniční zdroje
  - Jednotné místo pro vyhledávání
    - nalezení literatury pro výstavy a projekty
    - zdroje pro vzdělávací programy
    - badatelská činnost
    - publikační aktivity = odborné zdroje, filtr na open access (Summon)
  - Plnotextové vyhledávání
    - obsahy knih, plné texty = kvalitnější vyhledávání
    - možnost omezit vyhledávání jen na metadata
    - fasety

Vyhledávání v knihovnách

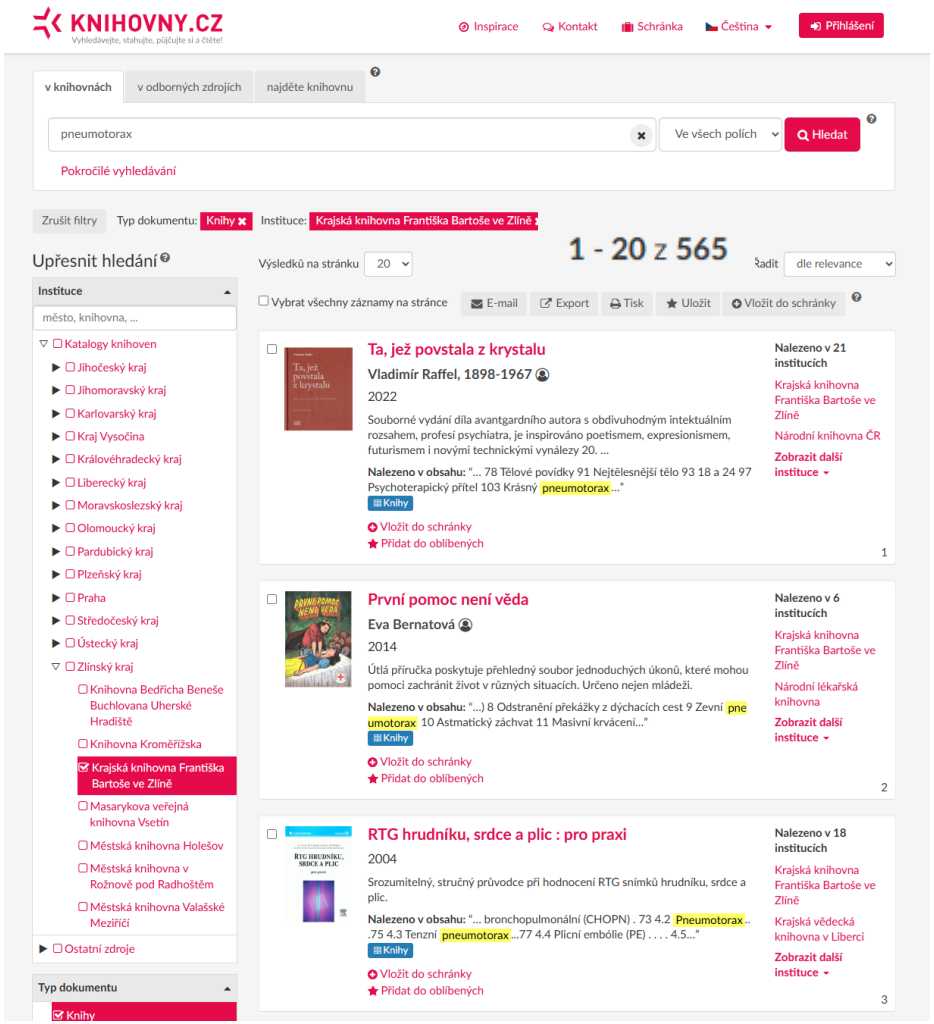

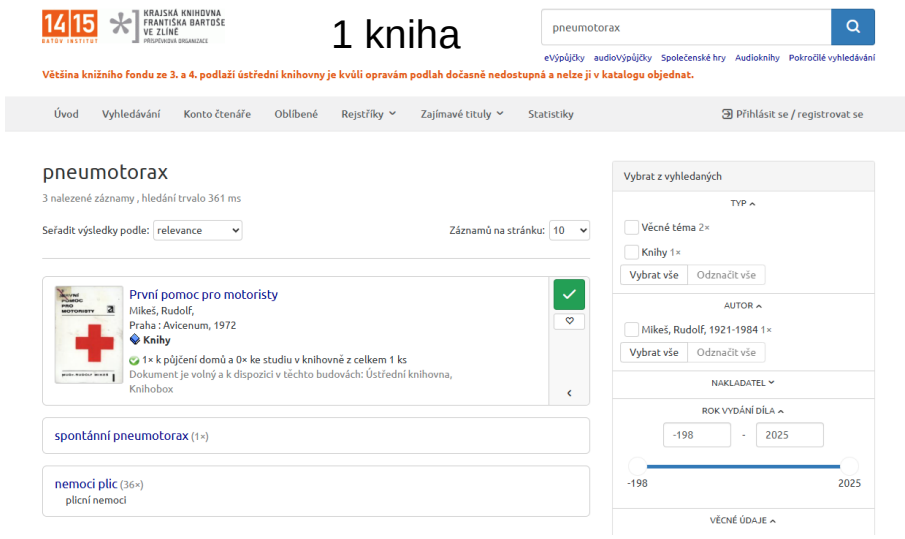

E-verze (DNNT)

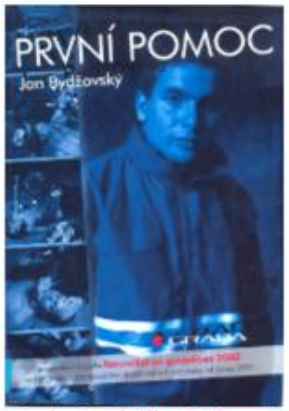

Zdroj: ObálkyKnih.cz

První pomoc

To chci

Laická první pomoc doplněná 46 přehlednými instruktážními obrázky.

Hlavní autor	Jan Bydžovský, 1981-
Typ dokumentu	Knihy
Fyzický popis	74 s.
Vydáno	Praha : Grada Publishing, 2001
Vydání	Vyd. 1.
Témata	první pomoc
ISBN	80-247-0099-9 (brož.)

Online dostupnost

DNNT: dostupné pro registrované	291
autorsky chráněné	253
neznámá dostupnost	30
volně dostupné	1

Jednotky | E-verze | Získej MVS | Získej EDD | Koupit | Metadata | Instituce

Cíl	Přístupnost	Odkaz	Zdroj odkazu
Digitální knihovna	DNNT: Dostupné pro registrované	Digitalizovaný dokument	Moravská zemská knihovna v Brně - Kramerius
Digitální knihovna	DNNT: Dostupné pro registrované	Digitalizovaný dokument	Národní digitální knihovna
Web		E-knihovna Zdrav centra	Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

Odborné zdroje (Summon)

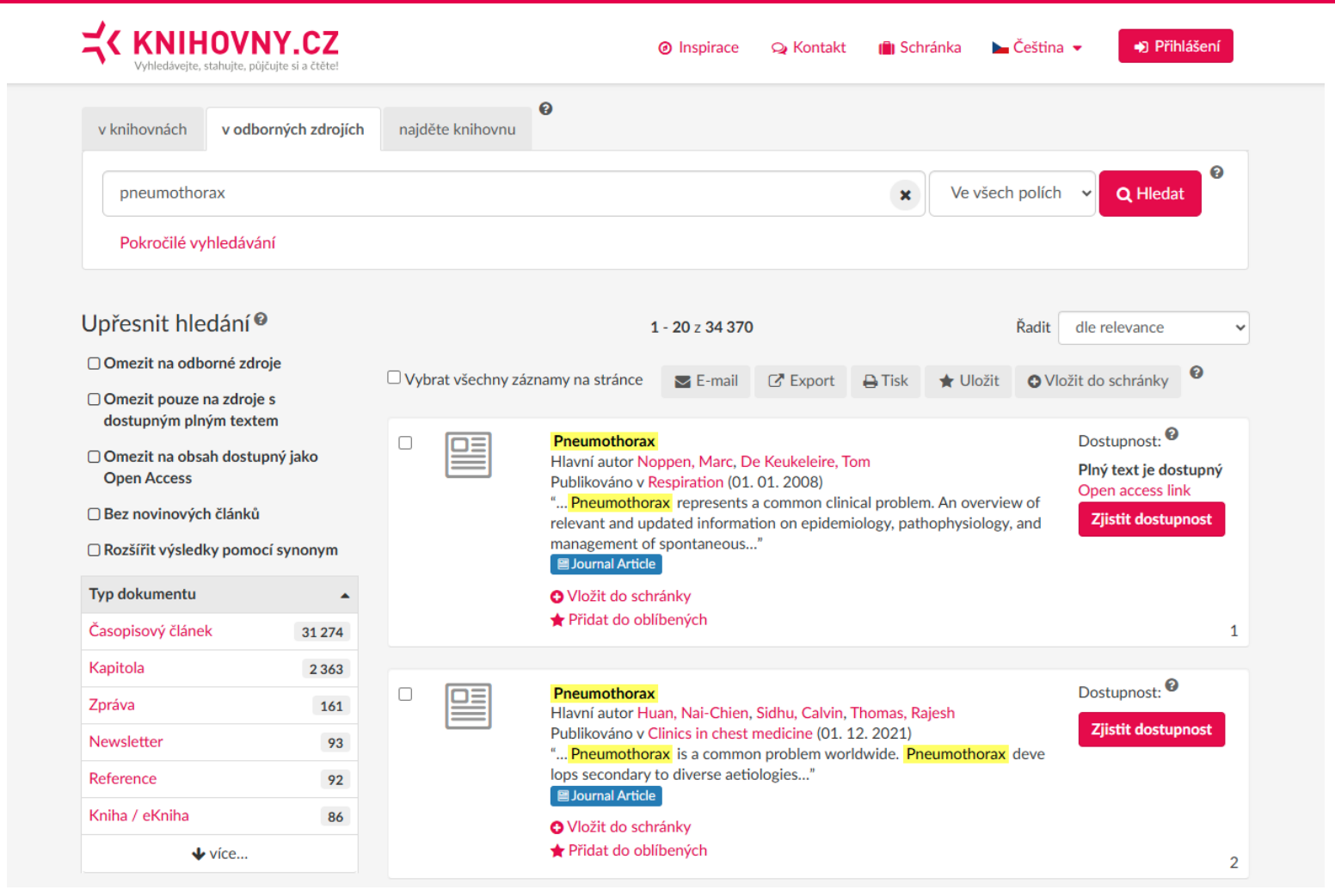

Získej

- fyzické dodávání dokumentů
  - neasistovaná MVS
  - řeší se doručování do výdejních boxů (Alzaboxy apod.)
- elektronické dodávání dokumentů
  - Získej EDD
  - pro vědce a badatele v regionu, učitele
  - pokud potřebují rychle jen článek nebo vybrané kapitoly
  - lze objednat online

Citace

- generování citací v různých stylech
- nově umíme i z odborných zdrojů (Summon)
- export do Citace PRO
- lze promovat do škol (studenti, učitelé)

Služby na portálu

Vyhledávání
zdroje knihoven a odborné zdroje

Digitální sbírky
e-knihy, digitální knihovny, databáze

Získej
neasistovaná MVS pro uživatele

Ptejte se knihovny
neasistovaná MVS pro uživatele

Čtenářské konto
služby po přihlášení

Adresář knihoven
informace o knihovnách

Proč se zapojit?

- Zviditelnění vlastních fondů
  - fondy knihoven se stanou dohledatelné v celostátním vyhledávání
  - zpřístupnění digitálního obsahu
- Nové publikum
  - ke sbírkám se dostanou i lidé, kteří by knihovnu jinak nenašli (studenti, vědci, široká veřejnost)
- Komfort pro uživatele
  - čtenáři budou moci přes portál rezervovat, objednávat nebo prodlužovat výpůjčky přímo z portálu, propojení více knihoven
- Prestiž a spolupráce
  - zapojením se knihovna stává součástí důležité informační infrastruktury

Spolupráce

Vytvořit fungující národní síť knihoven

Proces zapojení

více info: https://www.knihovny.cz/Content/jak-se-zapojit

1 Úvodní kroky

- projděte si požadavky na zapojení do portálu
- vyplňte dotazník pro zájemce o zapojení

2 Smlouvy

- podepsat smlouvu o zapojení
- podepsat smlouvu GDPR

3 Kontrola dat

- zpřístupnění dat pro sklízení (OAI-PMH)
- proběhne kontrola a zpětná vazba k úpravám

4 Zapojení čtenářů

- přes protokol NCIP nebo Aleph RESTful API
- zřízení testovacích uživatelů

5 Adresář knihoven

- přebíráme z ADR - aktualizovat údaje!!!

6 Zapojení na portál

- po splnění všech podmínek zapojení na portál v nejbližším releasu

Nebojte se začít!

- navštivte Knihovny.cz
  - prozkoumejte portál, zjistěte jeho výhody
- připravte se
  - získejte podporu vedení
  - připravte se po technické stránce
  - zeptejte se svého provozovatele AKS
- kontaktujte pracovníky portálu
  - napište na podporu
  - kontaktujte Martina Krčála nebo Ivu Zadražilovou

Připravujeme

- weby malých knihoven
  - generování údajů z adresáře knihoven
  - subdoména na knihovny.cz
- zapojování celých regionů
  - jednáme s producenty systémů o možnosti zapojování celých regionů

OBJEVUJTE V KNIHOVNÁCH

Hledejte knihy, články a další dokumenty v tištěné i digitální formě

v knihovnách | v odborných zdrojích | najděte knihovnu

Zadejte hledaný dotaz, např. název knihy, autora, ... Ve všech polích Hledat

Pokročilé vyhledávání

Pomozte nám vylepšit Knihovny.cz

Zajímá nás, jak portál používáte a co vám chybí. Vyplňte prosím krátký dotazník a řekněte nám, co je pro vás důležité.

Vyplnit dotazník

OBJEVUJTE NAŠE SLUŽBY

Co portál nabízí kromě vyhledávání

E-knihy

Nemusíte nikam chodit. Zdarma, legálně a klidně z gauče si stáhnete elektronické knihy do své čtečky nebo v PDF.

Hledat Více info

Poklady z digitální knihovny

Publikace, které nejsou dostupné na knižním trhu, hledejte u nás. Přihlaste se a přečtěte si je elektronicky.

Zobrazit Více info

Novinka

Objev knihu

Vyzkoušejte doporučení četby pomocí umělé inteligence. Objevujte, inspirujte se, bavte se. Nyní ve zkušebním provozu.

Objevit knihu

Ptejte se knihovny

Najdeme pravdivé odpovědi na všechny vaše otázky – ověřené, skutečné, s využitím knihovnické inteligence.

Položit dotaz Více info

Získej

Služba, která vám dopraví elektronický dokument do e-mailu nebo knihu ze vzdálené knihovny až na pult té vaší.

Více info

Bibliografické citace

Citace bez práce nejsou sen. Jedním kliknutím máte bibliografickou citaci podle normy ČSN ISO 690 i jiných.

Více info

© 2015–2025 | Moravská zemská knihovna

KNIHOVNY.CZ

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA

NK

Děkuji za pozornost

Prezentace

Martin Krčál

martin.krcal@mzk.cz